

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

21.06.2016 р.

Львів

№ 13/03-27 рк/к

**Товариство з обмеженою
відповідальністю
«Львівгаз збут»**
79039, м. Львів, вул. Золота, 42

Про припинення дій, які містять
ознаки порушень законодавства
про захист економічної конкуренції

Львівське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) розглядає заяву (*інформація з обмеженим доступом*) (адреса: (*інформація з обмеженим доступом*); далі – Заявник) від 25.05.2016 № б/н (вх. від 25.05.2016 № 14/92-О) щодо правомірності дій Товариства з обмеженою відповідальністю «Львівгаз збут» (далі – ТОВ «Львівгаз збут», юридична адреса: 79039, м. Львів, вул. Золота, 42) при ненадсиланні рахунків на оплату послуг з газопостачання, які надаються до помешкання Заявника, що знаходиться за адресою (*інформація з обмеженим доступом*).

За результатами розгляду зазначеної заяви Відділенням встановлено наступне.

ТОВ «Львівгаз збут» здійснює діяльність на ринку послуг з постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ за регульованим тарифом з 01.07.2015р. відповідно до ліцензії, виданої Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Серія АЕ №299038 від 04.06.2015 №1682.

Відповідно до вимог Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Закону України «Про захист економічної конкуренції» та «Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку», затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.02р. №49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02р. за №317/6605 (надалі - Методики) Відділення провело дослідження становища ринку послуг з постачання природного газу за регульованим тарифом у м. Львові та Львівській області, які надаються ТОВ «Львівгаз збут».

Встановлення об'єкта аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища.

Об'єктами аналізу щодо визначення становища на зазначеному ринку є:

- суб'єкт господарювання – Товариство з обмеженою відповідальністю «Львівгаз збут», що здійснює діяльність на ринку послуг з постачання природного газу за регульованим тарифом;
- ринок послуг з постачання природного газу за регульованим тарифом.

Визначення товарних меж ринку:

Товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.

Виходячи з вищевикладеного, споживачі міста Львова та Львівської області не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги у населених пунктах м. Львова та Львівської області, тобто, споживачі можуть скористатися послугами лише ТОВ «Львівгаз збут».

Отже, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є надання послуг з газопостачання.

Перелік споживачів.

Споживачами послуг з газопостачання у м. Львові та Львівській області є юридичні та фізичні особи, які замовляють надання послуг з постачання природного газу за регульованим тарифом.

Визначення територіальних (географічних) меж ринку.

ТОВ «Львівгаз збут» надає послуги з газопостачання у м. Львові та Львівській області, в межах адміністративно-територіальної одиниці, де знаходяться споживачі, які включені до абонентської бази споживачів природного газу.

На сьогоднішній день правові, економічні та організаційні засади функціонування ринку природного газу визначені Законом України «Про ринок природного газу» (далі – Закон України).

Згідно з статтею 1 Закону України постачання природного газу - господарська діяльність, що підлягає ліцензуванню і полягає в реалізації природного газу безпосередньо споживачам на підставі укладених з ними договорів.

Відповідно до положень пункту 3.1 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ за регульованим тарифом, затверджених постановою НКРЕКП від 12.01.2015 № 9, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 16.03.2015 р. за № 289/26734, ліцензіат повинен, зокрема, провадити ліцензовану діяльність лише на території ліцензованої діяльності, затвердженій НКРЕКП.

При цьому, територія провадження господарської діяльності з постачання природного газу за регульованим тарифом із зазначенням переліку адміністративно-територіальних одиниць затверджується постановою НКРЕКП про видачу відповідної ліцензії по кожному постачальнику.

Враховуючи вищезазначене, на кожній окремій території діє **лише один постачальник природного газу за регульованим тарифом**, з яким споживачі (у тому числі бюджетні установи та організації) можуть укласти договір на постачання природного газу за регульованим тарифом.

Відповідно до ДОДАТКУ до листа НКРЕКП від 09.07.2015 №6697/16/61-15 ТОВ «Львівгаз збут» є єдиним ліцензіатом з постачання природного газу на території Львівської області.

Отже, територіальними межами ринку послуг з газопостачання ТОВ «Львівгаз збут» є Львівська область.

Часовими межами ринку послуг з газопостачання визначено період з 01.01.2016р. по 21.06.2016р. протягом якого незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

Отже, внаслідок адміністративних особливостей (бар'єри входу на ринок, викликані діями органів державної влади у процесі державного регулювання економіки (в даному випадку ліцензування та його умови) надання послуг з газопостачання конкуренція на ринку відсутня: ТОВ «Львівгаз збут» у період з 01.01.2016р. по 21.06.2016р. є єдиним суб'єктом господарювання, що надавав послуги з постачання природного газу за регульованим тарифом у межах Львівської області. Відтак, у споживачів послуг з газопостачання у м. Львові та Львівській області альтернатива відсутня.

Аналізуючи ринок послуг з постачання природного газу за регульованим тарифом у період з 01.01.2016р. по 21.06.2016р. у м. Львові та Львівській області встановлено, що у вищезазначених територіальних та товарних межах ринку ТОВ «Львівгаз збут» працює одноосібно та безальтернативно, не зазнає конкуренції на цьому ринку.

Враховуючи вищенаведене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», становище ТОВ «Львівгаз збут» містить ознаки монопольного (домінуючого) на ринку послуг з постачання природного газу за регульованим тарифом у м. Львові та Львівській області в межах розташування газових мереж, що перебувають у власності, обслуговуванні та користуванні Товариства із часткою 100 відсотків у період з 01.01.2016р. по 21.06.2016р.

У вищезазначеній заяві Заявник зазначає, зокрема, таке:

«...з початку 2016 року «Львівгаз збут» не надсилає мені, як споживачу, в письмовому вигляді рахунку-квитанції на оплату за надані послуги...».

З метою з'ясування обставин, викладених у заяві Заявника, Відділення звернулося з вимогою про надання інформації на адресу ТОВ «Львівгаз збут» (лист від 30.05.2016 № 13/03-438).

У свою чергу, листом від 16.06.2016 № ЛЗ 07/4-1307-16 (вх. від 17.06.2016 № 8-1071) ТОВ «Львівгаз збут» повідомило Відділенню таке:

«...ТОВ «Львівгаз збут» направляло на адресу (інформація з обмеженим доступом) заяву-приєднання до умов договору постачання природного газу побутовим споживачам разом з квитанцією на оплату за спожитий природний газ за грудень 2015р. Заява-приєднання споживачам по даній адресі повернута не була, відтак, копія даної заяви в Товариства відсутня. Докази направлення даної заяви у нашого Товариства відсутні.

Відповідно до п. 1.3. типового договору постачання природного газу побутовим споживачам, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 р. № 2500 1.3. цей договір є договором приєднання, що укладається з урахуванням вимог статей 633, 634, 641, 642 Цивільного кодексу України на невизначений строк шляхом приєднання Споживача до умов цього Договору. Фактом згоди Споживача про приєднання до умов цього Договору є отримання Постачальником поданої Споживачем заяви-приєднання до умов договору постачання природного газу побутовим споживачам (далі – заява-приєднання) за формою, встановленою у додатку 1 до цього Договору, та/або сплачений Споживачем рахунок (квитанція) Постачальника за поставлений природний газ, а щодо постачальника, на якого в установленому чинним законодавством порядку покладені спеціальні обов'язки з постачання природного газу

побутовим споживачам, - факт споживання природного газу відповідно до вимог Правил постачання та за умови, що у Споживача відсутній інший діючий постачальник.

Заява-приєднання абонентом не повернута у ТОВ «Львівгаз збут», однак у січні 2016р. по особовому рахунку № (інформація з обмеженим доступом) поступила оплата в сумі 36,71 грн., що, згідно вищевказаних норм чинного законодавства, свідчить про приєднання до умов договору постачання природного газу побутовим споживачам...

...ТОВ «Львівгаз збут» надсидало рахунки за спожитий природний газ по адресі (інформація з обмеженим доступом):

- за січень – через поштову скриньку;
- за лютий та березень 2016 р. листом від 07.04.2016 р. № ЛЗ-717-16.

Щодо надсилання квитанцій за квітень-травень 2016 р. повідомляємо наступне.

Впродовж трьох останніх місяців 2016 року уряд декілька разів змінював норми та порядок розрахунку сплати за спожитий природний газ для споживачів, які не мають приладів його обліку...

...Враховуючи таку велику кількість змін, а також відсутність з боку державних органів будь-яких роз'яснень як діяти в ситуації, що склалася, газопостачальна компанія ТОВ «Львівгаз Збут» не мала можливості вчасно провести коректні нарахування споживачів без лічильників газу та вчасно виставити рахунки за спожитий газ.

Якщо споживач не отримав вчасно рахунку для сплати за спожитий газ, він може дізнатися суму платежу, зателефонувавши до Контакт-центру за номером 032-242-31-04 або завантажити рахунок в електронному вигляді, зареєструвавшись в Особистому кабінеті на сайті 104.ua.

Також оплату за спожитий природний газ споживачі можуть здійснити без квитанції:

- в усіх банківських установах, розташованих на території Львівської області. Для здійснення оплати достатньо назвати адресу, прізвище, ім'я та по-батькові споживача.
- через «Особистий кабінет», попередньо зареєструвавшись на сайті 104.ua
- через термінали самообслуговування;
- через Інтернет з допомогою платіжних систем Приват 24 або EasyPay;
- на порталі комунальних послуг.

Крім цього наголошуємо, що Товариство згідно укладених договорів із побутовими споживачами в яких передбачено оплату послуг по рахунках, здійснює їх розповсюдження через поштові Відділення згідно укладеного договору з УДППЗ «Укрпошта» про надання послуг з доставки рахунків № 27-294 від 01.09.2015р...

...Нарахування за спожитий природний газ за адресою (інформація з обмеженим доступом) проводиться відповідно до встановлених законодавством норм споживання природного газу...

...Нарахування по ос. рах. (інформація з обмеженим доступом) – проведено згідно діючих норм та ціни на газ, в т.ч.:

- у січні 2016 р. нараховано 6 м³ (за ціною 7,188грн. за 1 м³ газу) – на суму 43,13 грн. (поступила субсидія від Управління праці і соціального захисту населення за січень в сумі 6,84 грн.);

- у лютому 2016 р. нараховано 12 м³ (за 7,188 грн. – за 1 м³ газу) – на суму 86,26 грн. (поступила субсидія від Управління праці і соціального захисту населення за лютий місяць в сумі – 49,97 грн.);

- у березні 2016 р. нараховано 11,17 м3 (за ціною 7,188грн. за 1 м3 газу) – на суму 80,32грн. (поступила субсидія від Управління праці і соціального захисту населення за березень в сумі – 49,97 грн.);

- у квітні 2016 р. нараховано 8,80 м3 (за ціною 7,188грн. за 1 м3 газу) – на суму 63,25грн. (поступила субсидія від Управління праці і соціального захисту населення за квітень 21,02 грн.);

- у травні 2016 р. нараховано 8,80 грн. (за ціною 6,879грн. за 1 м3 газу) – на суму 60,54грн. (у травні субсидія не надійшла)...».

Отже, лист ТОВ «Львівгаз збут» від 16.06.2016 № ЛЗ 07/4-1307-16 (вх. від 17.06.2016 № 8-1071) свідчить про те, що Заявнику проводилось нарахування плати за послуги з постачання природного газу за період з січня 2016 року по травень 2016 року.

Відповідно до пункту 24 розділу III Правил постачання природного газу, затверджених Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30.09.2015 № 2496 (далі – Правила №2496) Постачальник зобов'язаний, зокрема, видавати побутовому споживачеві безоплатно платіжні документи або абонентські книжки з бланками квитанцій (якщо за умовами договору вони є способом розрахунку).

Водночас, згідно з пунктом 6.2. розділу VI «Права і обов'язки Постачальника» Типового договору постачання природного газу побутовим споживачам, затвердженого Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30.09.2015 № 2500 (далі – Типовий договір № 2500) Постачальник зобов'язується, зокрема, обчислювати і виставляти рахунки Споживачу за поставлений природний газ відповідно до вимог, передбачених цим Договором.

Враховуючи те, що в даному випадку, конкуренції не існує, ТОВ «Львівгаз збут» використовуючи своє монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з постачання природного газу за регульованим тарифом не надсилає платіжні документи (рахунки) на оплату послуг з газопостачання, які надаються до помешкання Заявника, що знаходиться за адресою (інформація з обмеженим доступом), що в кінцевому результаті призводить до ущемлення інтересів споживача.

Отже, такі дії Товариства з обмеженою відповідальністю «Львівгаз збут» містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачені пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з постачання природного газу за регульованим тарифом у вигляді дії Товариства (ненадсилання платіжних документів (рахунків) на оплату послуг з газопостачання, які надаються до помешкання Заявника, що знаходиться за адресою (інформація з обмеженим доступом), що не відповідає вимогам, встановленим Правилами №2496 та Типовим договором №2500), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку (частина 1 статті 13 названого Закону).

У зв'язку із вищенаведеним, керуючись статтею 14 Закону України «Про

Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції та усунення причин виникнення цього порушення, Адміністративна колегія Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає Товариству з обмеженою відповідальністю «Львівгаз збут» обов'язкові для розгляду такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Припинити дії Товариства з обмеженою відповідальністю «Львівгаз збут», які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачені пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з постачання природного газу за регульованим тарифом у вигляді дії Товариства (ненадсилання платіжних документів (рахунків) на оплату послуг з газопостачання, які надаються до помешкання Заявника, що знаходиться за адресою *(інформація з обмеженим доступом)*, що не відповідає вимогам, встановленим Правилами №2496 та Типовим договором №2500), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку (частина 1 статті 13 названого Закону) шляхом надсилання абоненту, що мешкає за адресою *(інформація з обмеженим доступом)*, платіжних документів (рахунків) на оплату послуг з газопостачання.

2. Повідомити про розгляд Рекомендацій Адміністративної колегії Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України **протягом десяти днів з дня їх отримання**.

Звертаємо Вашу увагу, що відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду суб'єкту господарювання, якому вони надані.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень наданих рекомендацій, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова Колегії

А. Басараба